

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูง มุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และแสวงหาความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงต้องเรียนรู้และค้นคว้าวิจัยจากแหล่งความรู้ที่หลากหลายด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยทั่วไปจะต้องมีความรู้ความสามารถอย่างน้อยคือ มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในทฤษฎี ผลการวิจัย และพัฒนาการล่าสุดในระดับแนวหน้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติในวิชาชีพ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเหล่านี้ ต่อองค์ความรู้ของสาขาวิชา มีความรอบรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าในระดับสูง เพื่อใช้ในวิชาการหรือการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความสามารถในการสังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ผลของการวิจัย และพัฒนาการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติทางวิชาชีพ ในการวิเคราะห์ พัฒนา และทดสอบสมมติฐาน ตลอดถึงการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ความสามารถในการสื่อสารผลการศึกษาค้นคว้าและการวิจัย โดยการเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ต่อกลุ่มนักวิชาการ นักวิชาชีพ และบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน นอกจากนี้กรอบมาตรฐานดังกล่าวยังกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรู้สารสนเทศจึงมีส่วนเสริมสร้างและพัฒนาผลการเรียนรู้ของบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานแต่ละด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) จากความสำคัญของการรู้สารสนเทศจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ต้องใช้ทักษะการรู้สารสนเทศในการค้นคว้าวิจัยจากแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่หลากหลายและลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระบบทางไกล ซึ่งนักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มีการจัดการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าถึง เพื่อนำความรู้จากแหล่งสารสนเทศเหล่านั้นมาใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าวิจัย (Johnstone and Webber, 2002)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้เปิดการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยก่อตั้งบัณฑิตวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2541 ตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นที่ต้องการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี การรู้สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และจากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อทำภาคินิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ทราบปัญหาการรับรู้สารสนเทศ ดังนั้น การบริหารจัดการสารสนเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษา เนื่องจากที่ผ่านมานักศึกษายังขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นหาข้อมูล ไม่สามารถเข้าใจประเด็นปัญหาและเทคนิคในการค้นหา ช่องทางในการค้นหา ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลและจะส่งผลให้ไม่สามารถประสบความสำเร็จในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อีกทั้งจากการที่ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ในการใช้ฐานข้อมูลสารสนเทศ หรือระบบสารสนเทศในการสืบค้นเพื่อทำภาคินิพนธ์ พบว่า การจัดการระบบสารสนเทศของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่ผ่านมาเป็น การให้บริการด้านข้อมูลชาวต่าง ๆ แต่เนื่องจากเป็นการบริหารจัดการในด้านสารสนเทศหลายด้านทำให้ระบบการบริหารจัดการระบบสารสนเทศนั้นประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ การประสานงาน และเชื่อมโยงยังไม่เป็นระบบ อีกทั้งในปัจจุบันบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มีจำนวนผู้มาศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มขึ้นส่งผลให้มีวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระของบัณฑิตวิทยาลัยเป็นจำนวนมากเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีการพัฒนาและมีความก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้ทุกองค์กรมีการนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับบัณฑิตวิทยาลัย จากเดิมมีการจัดการวิทยานิพนธ์ ภาคินิพนธ์และการค้นคว้าอิสระเป็นแบบรูปเล่ม ต่อมามีการพัฒนาเป็นรูปแบบของซีดีรอม และจัดเก็บในรูปแบบของสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถสืบค้นได้โดยการอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบเครือข่ายของอินเทอร์เน็ตแต่ทั้งนี้ในการสืบค้นข้อมูลวิทยานิพนธ์ ภาคินิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยพบว่ายังมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการสืบค้น และการค้นคว้าวิทยานิพนธ์ ภาคินิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแบบใหม่ ๆ ที่มีความทันสมัยของข้อมูล

จากความสำคัญของการพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีความทันสมัย และเพื่อให้การสืบค้นข้อมูลวิทยานิพนธ์ ภาคินิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระถูกต้องและตรงกับความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ทราบข้อจำกัดในการสืบค้น ความทันสมัย

ของฐานข้อมูลสารสนเทศ ณ ปัจจุบัน เพื่อช่วยเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดบริการสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แต่ละสาขา
3. เพื่อให้ทราบแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. ได้แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 252 คน (บัณฑิตวิทยาลัย, 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559 ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 155 คน ได้มาจากกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973 อ้างถึงใน สุทนต์ ศรีไสย์, 2551) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระหว่างเดือนมกราคม 2560 - ธันวาคม 2560 (12 เดือน)

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

1.1 เพศ

1.2 หลักสูตรที่เรียน ประกอบด้วย 6 หลักสูตร คือ

1.2.1 หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

1.2.2 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

1.2.3 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

1.2.4 หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา

1.2.5 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

1.2.6 หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การเข้าถึงระบบสารสนเทศ

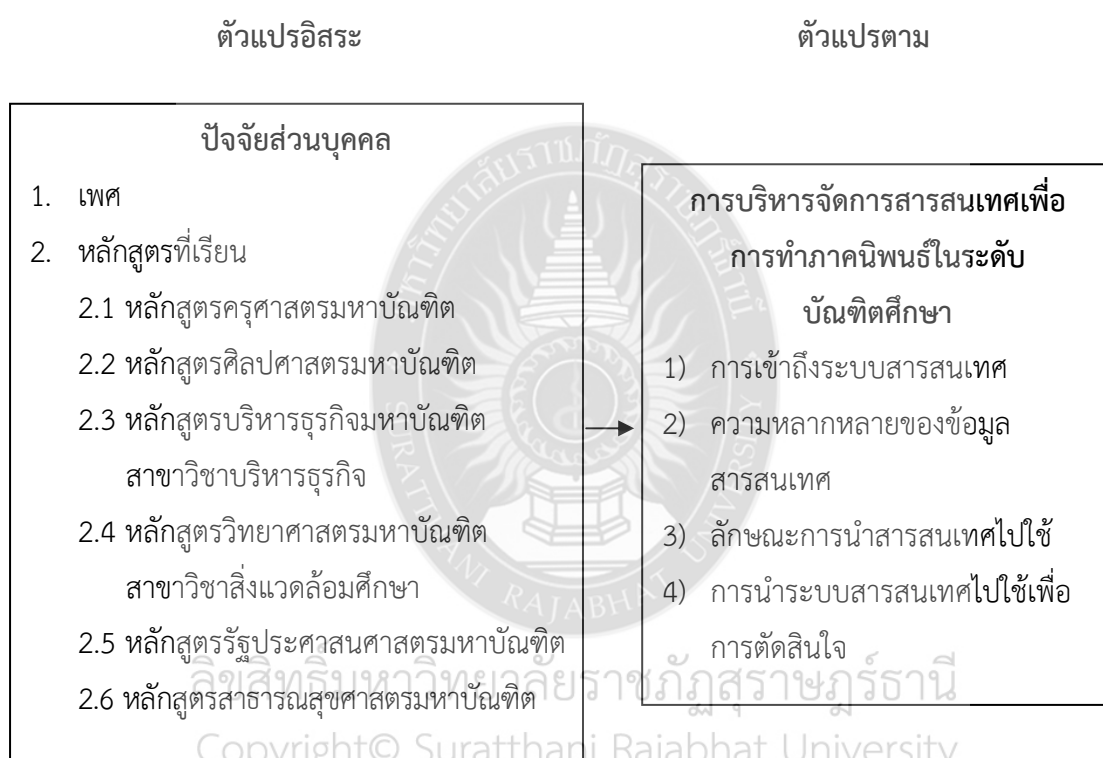
2.2 ความหลากหลายของข้อมูลสารสนเทศ

2.3 การนำลักษณะสารสนเทศไปใช้

2.4 การนำระบบสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ความหมายระบบสารสนเทศ และการบริหารจัดการสารสนเทศ ผู้วิจัยจึงได้สรุปแนวทางในการบริหารจัดการสารสนเทศ และข้อมูลของระบบสารสนเทศที่จำเป็น มากำหนดเป็นแนวคิดในการศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในครั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย ภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีการบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคินิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

การเข้าถึงระบบสารสนเทศ หมายถึง การอนุญาตให้ผู้ใช้งานเข้าถึงหรือใช้งานเครือข่ายหรือระบบสารสนเทศ ทั้งทางอิเล็กทรอนิกส์และทางกายภาพ ตลอดจนอาจกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าถึงโดยมิชอบเอาไว้ด้วยก็ได้ เช่น เป็นข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ ป้อนข้อมูลเพิ่มเติมได้ แก้ไขข้อมูลได้ หรือไม่สามารเข้าถึงข้อมูลนั้นได้

ความหลากหลายของข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ทรัพยากรสารสนเทศ สื่อหรือวัสดุที่ใช้เก็บบันทึกสารสนเทศ มีทั้งตัวอักษร ข้อความรูปภาพ และเสียง ซึ่งอาจจัดกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศได้เป็น 3 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน

ลักษณะการนำสารสนเทศไปใช้ หมายถึง การเลือกใช้ทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมและนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของผู้ใช้ ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมีความจำเป็นและความต้องการในการใช้สารสนเทศหลากหลายแตกต่างกัน โดยมีหลักในการพิจารณาการนำสารสนเทศไปใช้ คือ จะต้องเป็นข้อมูลมีความสอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาสารสนเทศที่ต้องการ มีการพิจารณาความน่าเชื่อถือในตัวทรัพยากร มีความสะดวกในการใช้งาน และมีความทันสมัยของเนื้อหา

การนำระบบสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจ หมายถึง ระบบที่สนับสนุนการตัดสินใจ โดยทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในการจัดรูปแบบข้อมูลการนำมาใช้และการรายงานข้อมูลเพื่อที่จะใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่ต้องการจริง ๆ และนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์

การทำภาคินิพนธ์ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างมีเหตุมีผล รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า แสดงความคิดเห็นของผู้ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อเผยแพร่ความรู้ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยแก่ผู้ที่สนใจต่อไป

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง ผู้กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประจำปี 2559 ในหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
  - 1.1 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
  - 1.2 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

- 1.3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา
- 1.4 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา
- 1.5 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการและงานอาชีพ
2. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
  - 2.1 สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
  - 2.2 สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา
3. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
4. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
5. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
6. หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved